

FANTASTISKT BRA START PÅ SOFIA-STUDIEN!

I detta nummer av SOFIA-nytt får vi ta vid del av ett axplock av resultat från den första vågen av SOFIA-studien. Nästa våg genomförs med start i mars 2011!

INTERVJU: HENRIK ANDERSHED

Henrik är docent i psykologi vid Örebro universitet och huvudansvarig för SOFIA-studien.

Är du nöjd med hur SOFIA-studien gått hittills?

- Veldig nöjd! Mer än 80% av de tillfrågade föräldrarna har tackat ja till att vara med och har svarat på enkäten. Det är fantastiska siffror. Pedagogerna och rektorerna/verksamhetsansvariga har jobbat hårt med att svara på frågor för alla barn och förskoleavdelningar.

Varför har det gått så bra?

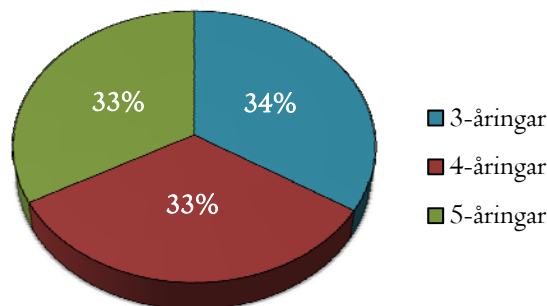
- Till att börja med visar det hur engagerade föräldrarna och förskolepersonalen i Karlstad är i sina barn och deras utveckling. Jag tror också att det handlar väldigt mycket om Karlstads kommuns engagemang i SOFIA-studien. Det har varit otroligt viktigt och möjliggjort att pedagoger och rektorerna/verksamhetsansvariga fått tid att fylla i enkäterna.

Vad ska ni göra med all information ni samlat in?

- Vi ska göra många viktiga och intressanta saker. Vi vill bättre förstå barns utveckling, både socialt och utifrån ett hälsoperspektiv. Vi kommer bland annat undersöka varför det trots allt går bra för många av de barn som lever under riskfyllda förhållanden. En annan viktig fråga berör föräldrars och pedagogers oro över barns utveckling. Vilka barn får insatser och vilka får det inte? Vi tar också fram resultat som Karlstads kommun är intresserade av. En del av de resultaten presenteras i detta nyhetsbrev och jag hoppas att föräldrar, pedagoger och rektorerna/verksamhetsansvariga och kommunledning ska tycka resultaten är lika intressanta och spännande som vi. När vi nu i mars 2011 ber om enkätsvar igen blir det än mer spännande. Då kan vi följa upp och studera utveckling över tid!

VILKA ÄR MED I SOFIA-STUDIEN?

	Antal	Andel
Tillfrågade vårdnadshavare	2474	
Vårdnadshavare som tackat ja	2113	85 %
Vårdnadshavarsvar	2016	81 %
Pedagogsvar	2105	85 %
Förskolor/avdelningar – svar från rektorer/verksamhetsansvariga	221	100 %
Flickor	988	47 %
Pojkar	1133	53 %

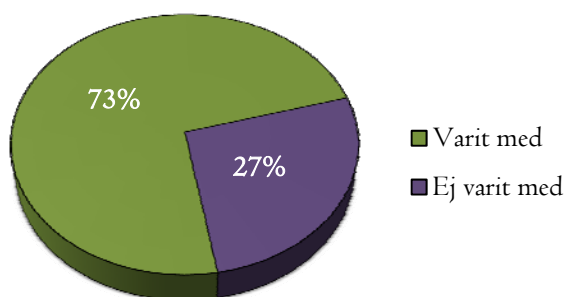
BARNENS VIKT OCH LÄNGD

	Vikt (genomsnitt)	Längd (genomsnitt)
3-åringar		
Flickor	14,6 kg	94 cm
Pojkar	15,1 kg	96 cm
4-åringar		
Flickor	16,8 kg	102 cm
Pojkar	17,1 kg	103 cm
5-åringar		
Flickor	19,2 kg	110 cm
Pojkar	19,3 kg	110 cm

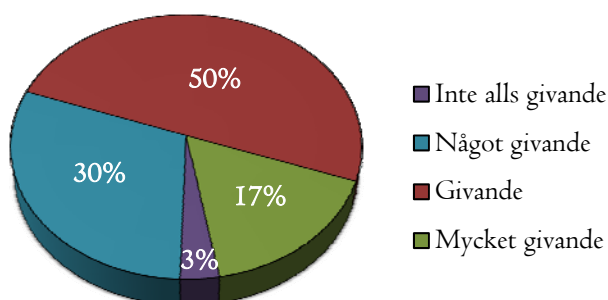
OM FÖRSKOLAN

Föräldramötet på förskolan är ett sätt för personalen att presentera *vad* man arbetar med tillsammans med barnen och *hur* man arbetar. Det är också ett tillfälle för föräldrarna att komma till tals och ger möjlighet för föräldrar och pedagoger att prata med varandra lite mer än vad man kanske hinner med vid lämning och hämtning.

Vi ställde en fråga om hur många barns vårdnadshavare som deltagit på det senaste föräldramötet. Det visar sig att de allra flesta har varit med.

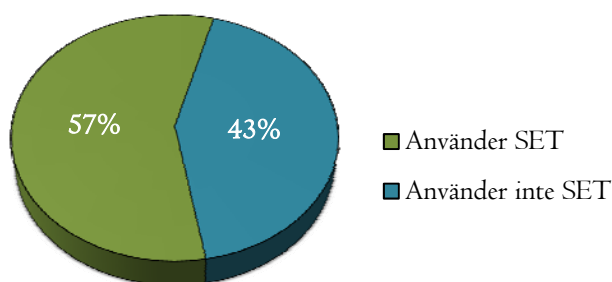

Vi undrade också hur givande de vårdnadshavare som varit med på det senaste föräldramötet tyckte att mötet var. De flesta tycker att det var givande, i lite olika grad. Det är bara ett fåtal som inte tycker det var givande alls.

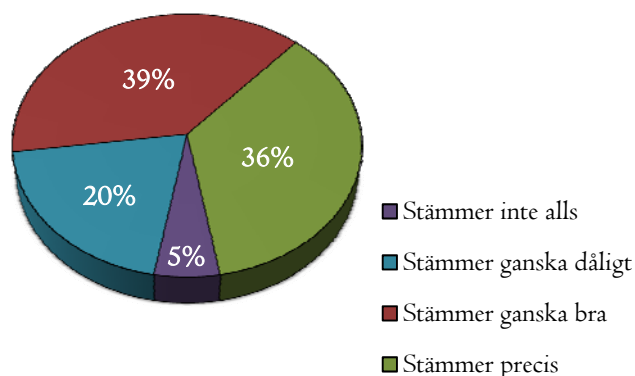
Det är ganska vanligt att man i förskolan arbetar med någon speciell metod. I Karlstads kommun – precis som på många andra platser i Sverige – använder man ofta en metod som kallas Social och Emotionell Träning (SET). Tanken med SET är att hjälpa barnen att vidareutveckla sina sociala och emotionella förmågor, t.ex. hantera sina känslor, öka sin medvetenhet om andras känslor och stärka sina sociala förmågor. Att en förskola inte använder SET betyder inte nödvändigtvis att den är sämre – bara att man inte arbetar på just det sättet.

Av de förskolor i Karlstads kommun som deltar i SOFIA-studien uppger 57% att de använder sig av SET-metoden i sitt arbete.

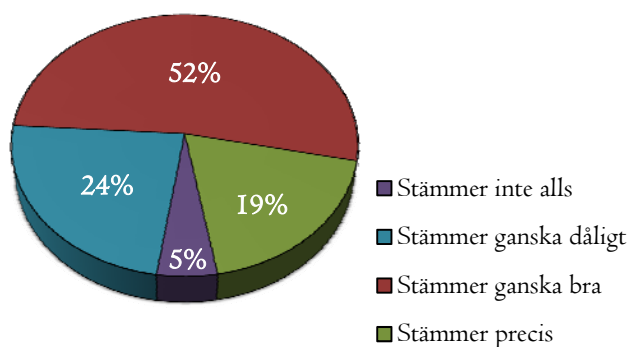

OM BARNEN OCH DERAS SÄTT ATT VARA OCH KÄNNA SIG

När man funderar kring hur barn är och fungerar så är deras fantasi ofta en av de första saker många kommer att tänka på. Barn har en fantastisk förmåga att drömma sig bort, leka att de är någon annan eller i en annan värld, och de är duktiga på att hitta på nya saker och sätt att lösa problem. Barnen i SOFIA-studien är inget undantag. Vi har frågat om barnen ofta leker roll-lekar eller fantasilekar där de leker att de är någon annan än sig själv. Sådär svarar vårdnadshavarna på den frågan:

Vi har också frågat om barnen är kreativa och ofta hittar på nya saker och lösningar. Såhär svarar pedagogerna:

Alla barn är olika. Precis som vi vuxna. Barn känner olika inför olika saker och var och en har sitt eget sätt att uttrycka sina känslor. En del föräldrar är oroliga för att deras barn slåss med andra barn, när de är små. Då ska man veta att de allra flesta förskolebarn under en period använder sig av fysisk aggressivitet för att visa att de är arga eller ledsna, eller för att få som de vill. Det är inget konstigt. Men att det inte är konstigt betyder inte att man ska strunta i det. Barnet behöver få lära sig vad som är rätt och fel, även när det gäller sådana här saker. De allra flesta barn kommer att lära sig att slagsmål inte är okej, delvis tack vare att vi som vuxna berättar det för dem och visar hur de kan göra istället för att slåss för att visa att de är ledsna, arga eller frustrerade.

Vi har frågat både vårdnadshavare (V) och pedagoger (P) och det är inte helt ovanligt att man säger att ett barn har retat eller slagit ett annat barn. Det är däremot relativt sällsynt att man upplever att ett barn ofta blir utsatt.

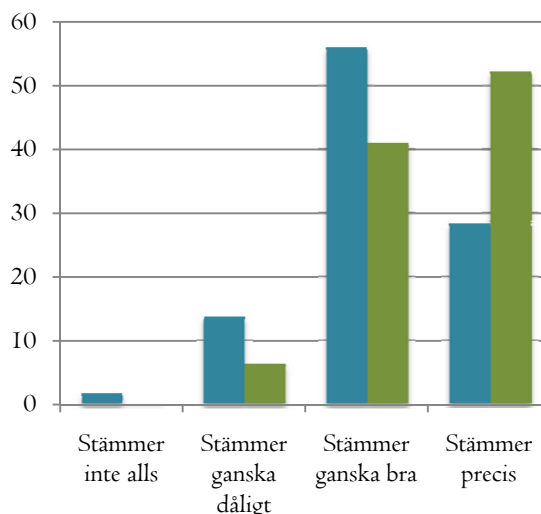
	Nej	Ja
Blir ofta retad av andra barn		
Pojkar	98%	2%
Flickor	99%	1%
Har retat andra		
Pojkar (V)	76%	24%
Pojkar (P)	58%	42%
Flickor (V)	81%	19%
Flickor (P)	72%	28%
Blir ofta slagen eller på annat sätt fysiskt utsatt av andra barn		
Pojkar	98%	2%
Flickor	99%	1%
Har slagit, rivit, puttat, sparkat eller kastat något på andra utan påtaglig anledning		
Pojkar (V)	83%	17%
Pojkar (P)	76%	24%
Flickor (V)	92%	8%
Flickor (P)	91%	9%

Att pedagoger uppger att barnen retas och slåss oftare än vad föräldrar uppger är ett vanligt fynd. Barnens utsatthet, däremot, uppfattar föräldrar och pedagoger i nästintill exakt samma utsträckning.

Vi har också frågat om negativa känslor som ett barn kan ha, till exempel att vara ledsen eller känna sig orolig. De allra flesta barnen i SOFIA-studien mår i det här avseendet bra. Det finns dock en liten grupp barn som ofta känner sig ängsliga, oroliga eller nervösa, och som ofta är nedstämda eller ledsna. Det är viktigt att ta sådana signaler på allvar. Att ta barnets känslor på allvar.

	Nej	Ja
Är ofta ängslig, orolig eller nervös		
Pojkar (V)	96%	4%
Pojkar (P)	90%	10%
Flickor (V)	97%	3%
Flickor (P)	91%	9%
Är ofta nedstämd eller ledsen		
Pojkar (V)	98%	2%
Pojkar (P)	96%	4%
Flickor (V)	97%	3%
Flickor (P)	96%	4%

De positiva känslorna då? Ja, dem finns det massor av! Barnen i SOFIA-studien tror på sig själva. Och både vårdnadshavare och pedagoger ser barnens självkänsla och självtillit. En sådan tilltro till sin person är viktig för att barnet ska må bra, både nu och senare i livet. Såhär svarar pedagoger (blått) och vårdnadshavare (grönt) på påståendet att barnet är *väldigt* bra på att tro på sig själv och sina förmågor (%):

FÖRÄLDRAR OCH BARN

Det är inte alltid lätt att vara förälder och vårdnadshavare. Konflikter och meningsskiljaktigheter är ibland en del av vardagen. Barn i förskoleåldern är inte sällan trotsiga och kan ibland vara mycket tålamodskrävande.

Vi frågade föräldrarna hur de hanterat situationen när barnet gjort något otillåtet eller inte gått att komma överens med. Alla har vid åtminstone ett tillfälle försökt att tala barnet tillrätta. Det är mycket få som använder vad vi enligt forskning vet är för hårda uppfostringsmetoder, som till exempel att man slår sitt barn.

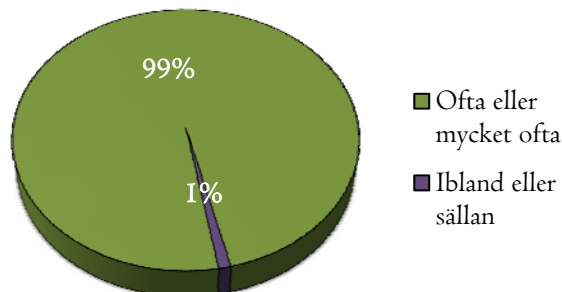
	Nej	Ja
Pratat med barnet lugnt och sansat för att lösa problemet.....	0%	100%
Distraherat barnet.....	5%	95%
Kramat eller hållit om barnet tills problemet/konflikten var över.....	36%	64%
Gått ifrån barnet och struntat i problemet/konflikten.....	38%	62%
Tagit bort privilegier för barnet (t.ex. lördagsgodis, veckopeng, tv-program)....	35%	65%
Gett barnet extra sysslor/saker att göra (t.ex. städa sitt rum).....	62%	38%
Gett barnet "Time-out" (t.ex. barnet får stå i ett hörn en viss tid eller varit ensam på sitt rum).....	50%	50%
Höjt rösten ordentligt eller skrikat.....	6%	94%
Svurit åt barnet.....	69%	31%
Kallat barnet för "dum", "elak" eller andra liknande saker.....	65%	35%
Hotat barnet om något men sedan inte genomfört det jag hotat att göra.....	48%	52%
Hotat att slå barnet.....	97%	3%
Tagit tag i barnet (ej hårt).....	17%	83%
Tagit tag hårt i barnet.....	75%	25%
Tagit tag och ruskat barnet.....	96%	4%
Slagit barnet.....	99%	1%

Vi frågade också om föräldrarna och vårdnadshavarna oroar sig för barnet på något sätt och vi ser då att det inte är helt ovanligt att känna oro. Det man oftast oroar sig för är barnets hälsa, relationer till andra och eventuella negativa beteenden som barnet ger uttryck för.

Vårdnadshavaren oroar sig för...	Nej	Ja
Barnets fysiska hälsa/utveckling (syn- eller hörselnedsättning, problem med t.ex. andning, hud, matsmältning, ämnesomsättning, kramper)...	71%	29%
Barnets inläring (förmåga att lära sig nya saker och koncentrera sig).....	87%	13%
Barnets språkliga förmåga (tal och språkförståelse).....	83%	17%
Barnets känslomässiga utveckling (t.ex. förmåga att förstå andras känslor och att hantera sina egna)...	80%	20%
Barnets psykiska hälsa (t.ex. oro, nedstämdhet)	87%	13%
Barnets sociala utveckling (t.ex. svårigheter med kamratrelationer, att fungera i grupp eller att ta ansvar).....	76%	24%
Barnets beteende (t.ex. trots, aggressivitet, ljugande, svårigheter att följa regler).....	71%	29%
Annat.....	88%	12%

Sist men inte minst vill vi framhäva att det är tydligt hur mycket ni som är föräldrar till SOFIA-barnen tycker om era barn, och det är många av er som också visar det för eller säger det till era barn. Sådär svarar föräldrarna på påståendet "Du visar med ord och gester att du tycker om barnet (t.ex. blinkar, ler vid ögonkontakt, kramar, pussar, etc)":

VI MÖTS IGEN I MARS 2011
DÅ NÄSTA VÅG STARTAR!

www.sofiastudien.se